

Mottagare
Tekniska nämnden

Färdtjänst på samma tider som den allmänna kollektivtrafiken

Förslag till beslut

Tekniska nämnden beslutar att resor med färdtjänst begränsas på så sätt att kunden endast kan åka färdtjänst under samma tider på dygnet som den allmänna kollektivtrafikens vinter respektive sommartidtabell.

Sammanfattning

Personers rätt till färdtjänst regleras i lag om färdtjänst (1997:736). Region Gotland har, utöver vad som regleras i lagen, lokala bestämmelser om färdtjänst. Varken i lagen eller i de lokala bestämmelserna finns någon uttalad begränsning av vilka tider på dygnet man kan nyttja färdtjänst. I de lokala bestämmelserna anges att ”Färdtjänst, det vill säga den särskilda kollektivtrafiken, jämföras med den allmänna kollektivtrafiken” (STY-06226-v.7).

Då färdtjänst är en del av den allmänna kollektivtrafiken föreslås att resor med färdtjänst ska begränsas att endast gälla under samma tid som den allmänna kollektivtrafikens tidtabell. Förslaget innebär att man använder den tidigaste turen respektive den senaste turen på dygnet som riktlinje, det vill säga - går den tidigaste turen enligt tidtabell 05:00 på morgonen, oavsett linje är det den tiden som alla färdtjänstresenärer kan åka oavsett var man bor. Samma sak gäller för den senaste turen på kvällen med allmän kollektivtrafik (observera att detta inte gäller sjukresor).

Om resor behöver göras på annan tid än när färdtjänsten kan nyttjas, finns möjlighet att boka ”vanlig” taxi genom annat taxibolag, detta gäller även för den som är i behov av rullstolsbil.

Detta skulle innebära att medborgare behandlas lika, oavsett om man åker med den allmänna kollektivtrafiken eller färdtjänst.

Förslaget skulle medföra en resursbesparing i form av omfördelning av några bilar från natten till dagen då efterfrågan är som störst, även bilar kan frigöras på natten till förmån för sjukresor som idag kan ha lång väntetid.

En omvärldsbevakning har genomförts av 20 kommuner/regioner. Av de 20 kommuner/regioner har ett flertal begränsat färdtjänsten till att endast gälla

under samma tider som den allmänna kollektivtrafikens tidtabell.

Ärendebeskrivning

Rätten till färdtjänst regleras i lag om färdtjänst (1997:736). Region Gotland har, utöver vad som regleras i lagen, lokala bestämmelser om färdtjänst. Varken i lagen eller i de lokala bestämmelserna finns någon uttalad begränsning av vilka tider på dygnet man kan nyttja färdtjänst. I de lokala bestämmelserna om färdtjänst anges att "Färdtjänst, det vill säga den särskilda kollektivtrafiken, jämföras med den allmänna kollektivtrafiken" (STY-06226-v.7).

Då färdtjänst är en del av den allmänna kollektivtrafiken föreslås att resor med färdtjänst ska begränsas att endast gälla under samma tid som den allmänna kollektivtrafikens tidtabell. Förslaget innebär att man använder den tidigaste turen respektive den senaste turen på dygnet som riktlinje, det vill säga - går den tidigaste turen enligt tidtabell 05:00 på morgonen, oavsett linje är det den tiden som alla färdtjänstresenärer kan åka oavsett var man bor. Samma sak gäller för den senaste turen på kvällen med allmän kollektivtrafik.

Om resor behöver göras på annan tid än när färdtjänsten kan nyttjas, finns möjlighet att boka "vanlig" taxi genom annat taxibolag, detta gäller även för den som är i behov av rullstolsbil.

Utifrån ett likabehandlingsperspektiv skulle förslaget om att begränsa resor med färdtjänst att bara gälla under samma tider på dygnet som den allmänna kollektivtrafiken, göra att medborgare behandlas lika. Förutsättningarna skulle då vara samma oavsett om man åker med den allmänna kollektivtrafiken eller färdtjänst.

År 2023 var det 334 stycken resor som utfördes mellan klockan 23:00 -05:55. Kostnaden för dessa resor år 2023 uppgick till 291 088 kr.

Region Gotland skulle få en resursbesparing i form av en omfördelning av några bilar från natten till dagen då efterfrågan är som störst, även bilar kan frigöras på natten till förmån för sjukresor som idag kan ha lång väntetid.

Inkomna synpunkter från Funkisam:

"Att ta bort färdtjänsten nattetid skulle leda till ökad isolering för våra målgrupper. Ta fasta på att färdtjänsten enligt lagen- inte bara kan jämföras med kollektivtrafiken utan även andra möjligheter att förflytta sig- som i praktiken betyder gå till fots, cykla eller köra bil. Det kommer ju i praktiken betyda att man får hålla sig hemma på kvällarna och låta bli att ta kvällsbåten.

Minskad tillgänglighet:- Personer som behöver resa under sena timmar på grund av arbete, medicinska behov eller andra förpliktelser kan uppleva minskad tillgänglighet till transportalternativ.

Begränsad rörlighet:- För personer med funktionsnedsättningar kan det vara svårt eller omöjligt att använda andra alternativ än färdtjänst under nattliga timmar, vilket kan leda till begränsad rörlighet och oberoende.

Social isolering:- Minskad tillgång till nattlig transport kan leda till social isolering för personer som inte kan delta i kvällsaktiviteter eller träffa vänner och familj på grund av begränsningar i resurser.

Ökad sårbarhet:- Personer med funktionsnedsättningar som inte har tillgång till nattlig transport kan känna sig mer sårbara och osäkra, särskilt om de behöver resa ensamma under sena timmar.

Sammanfattningsvis kan borttagandet av möjligheten att åka färdtjänstresor på natten ha en betydande negativ påverkan på personer med funktionsnedsättningar och deras förmåga att delta fullt ut i samhället.

Svårt att delta i sociala livet då det ej är tidstyrt. T.ex. båt avgångar och ankomst. Sociala tillställningar där det finns flera med hjälpmedel som deltar. Vi är rädda att det kommer att skapa ett större utanförskap om detta går igenom. Vi kan ej nog påpeka att det är viktigt att färdtjänst ej skall likställas allmän kollektivtrafik då särskilda behov oftast föreligger då man beviljats färdtjänst. Rullstolar och elrullstolar fungerar ej på allmänna kollektivtrafiken på grund av tillgång till lämpliga hållplatser och oftast långa vägar att ta sig till lämplig hållplats. Inga lämpliga platser i allmänna kollektivtrafiken inom Visby då det ej finns möjlighet att spänna fast sig.

Svårare att delta i kvällsaktiviteter och träffa kompisar och familjer då man ej kan använda andra alternativ på grund av sitt handikapp.

Att använda kollektivtrafikens tidtabeller är något som säkerligen skulle komma att betraktas som omständligt och förvillande för alla inblandade. Förslaget är inte verklighetsanpassat. Kan vara OK om jag kan sitta i en vanlig taxi och där det vid behov av rullstol eller rollator finns möjlighet att chauffören lyfter in mitt hjälpmedel i bilen. Att då kunna utnyttja min färdtjänst i vanlig taxibil.

Vid behov av bussen måste jag kunna beställa resa på natten. Hem från fest eller utekväll, tidigt eller sent från och till båt och flyg. Sen båt gör annars att jag blir kvar på terminalen.

Hur gör man när man kan åka vanlig bil men behöver trapphjälp? Idag är du hänvisad till färdtjänsten.

Om jag åker vanlig taxi, hjälper taxichauffören mig in då? Kan man inte komma uppför en trappa eller annan oframkomlighet måste man ha möjlighet till rullstolstaxi.

Vilken ska vara första och sista tid jag kan beställa färdtjänst?"

Bedömning

Region Gotland har utifrån kommunallagen skyldighet att behandla alla medborgare lika. Utifrån ett likabehandlingsperspektiv skulle förslaget om att begränsa resor med färdtjänst att bara gälla under samma tider på dygnet som

den allmänna kollektivtrafikens tidtabell, göra att medborgare behandlas lika. Förutsättningarna skulle då vara samma oavsett om man åker med den allmänna kollektivtrafiken eller färdtjänst. Region Gotland skulle få en ekonomisk besparing, samt en resursbesparing och frigörande av resurser i den särskilda kollektivtrafiken. Dock förloras en del intäkter i form av egenavgiften för dessa resor.

Konsekvensanalys

Begränsningen av resor med färdtjänst att endast gälla samma tider som den allmänna kollektivtrafikens tidtabell, skulle göra att Region Gotlands bestämmelser om färdtjänst skulle vara mer lik flertalet av de 20 kommuner/regioner som har jämförts. Medborgarna behandlas lika, ingen särbehandling.

Barn- och genusperspektiv - för barn på Gotland, som beviljats färdtjänst, blir konsekvensen att de inte kan åka färdtjänst på natten, ur ett likabehandlingsperspektiv kan inte barn åka med den allmänna kollektivtrafiken senare än dess tidtabell sträcker sig. En förändring av bestämmelserna ses inte ha någon påverkan ur ett genusperspektiv.

Landsbygdsperspektiv - ur ett landsbygdsperspektiv blir det jämlikt, den allmänna kollektivtrafikens tidtabell styr när kunden kan åka.

Ekonomisk konsekvensanalys - Region Gotland skulle få en ekonomisk besparing på ca 300 000 kr, samt en resursbesparing och frigörande av resurser i den särskilda kollektivtrafiken. Dock förloras intäkterna för egenavgiften för dessa resor.

Miljö- och klimatperspektiv- år 2023 uppgick färdtjänstresor på natten, mellan kl. 23:00 – 05:55, till 334 stycken. Om resor med färdtjänsten tas bort på natten, försvinner även utsläppen från de resorna vilket är positivt ur ett miljö- och klimatperspektiv.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse teknikförvaltningen daterad 2024-05-14

Teknikförvaltningen

Patric Ramberg
Teknisk direktör